

Dosarul nr. 2r-446/21

Prima instanță: Judecătoria Râșcani (jud. I. Țurcan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Pruteanu, A. Gavrilița, L. Popova)

Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud. T. Chișca-Doneva, M. Ghervas, D. Mardari)

Instanța de revizuire: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, R. Pulbere, O. Cojocaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Cotruță, I. Dutca, V. Mihaila)

DECIZIE

14 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Ion Balcan și Silvia Balcan, reprezentați de avocatul Lilian Osoianu

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ion Balcan și Silvia Balcan împotriva Ministerului Finanțelor al RM cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului material și moral

împotriva încheierii din 27 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost restituite pretențiile din cererea de concretizare depusă de Ion Balcan și Silvia Balcan, reprezentați de avocatul Lilian Osoianu

constată:

La 20 septembrie 2012, Ion Balcan și Silvia Balcan au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor al RM cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului material și moral.

Pe parcursul examinării cauzei, Ion Balcan și Silvia Balcan și-au concretizat pretențiile, solicitând constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 12 mai 2008 a Curții de Apel Chișinău, repararea prejudiciului material în mărime de 104 500 de lei și a prejudiciului moral în mărime de 60 000 de lei cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și obligarea executării hotărârii în termen de o lună.

Prin hotărârea din 29 aprilie 2013 a Judecătoriei Râșcani, a fost admisă parțial acțiunea.

A fost constatat faptul încălcării dreptului la executare în termen a hotărârii din 12 mai 2008 Curții de Apel Chișinău cu privire la obligarea Primăriei Consiliului mun. Chișinău să-i repartizeze lui Ion Balcan și membrilor familiei sale spațiu locativ.

A fost încasată din bugetul de stat în beneficiul lui Ion Balcan și Silvia Balcan suma de 104 500 de lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia din 11 noiembrie 2013 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Ion Balcan și Silvia Balcan, admis apelul declarat de către Ministerul Finanțelor al RM, casată hotărârea primei instanțe, în partea încasării prejudiciului material și pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea privind încasarea prejudiciului material a fost respinsă ca neîntemeiată.

În rest, a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Prin decizia din 30 iulie 2014 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de către Ion Balcan și Silvia Balcan, casată decizia din 11 noiembrie 2013 a Curții de Apel Chișinău și remisă cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 28 ianuarie 2015 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Ion Balcan și Silvia Balcan și apelul depus de Ministerul Finanțelor al RM, casată integral hotărârea primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre, prin care a fost constatată încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești privind obligarea Primăriei mun. Chișinău și a Consiliului mun. Chișinău de a-i repartiza lui Ion Balcan și membrilor familiei sale spațiu locativ, a fost încasată din bugetul de stat în beneficiul lui Ion Balcan și Silvia Balcan suma de 20 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin încheierea din 3 iunie 2015 a Curții Supreme de Justiție, au fost considerate inadmisibile recursurile declarate de către Ion Balcan, Silvia Balcan și Ministerul Finanțelor RM.

La 9 decembrie 2020, Agentul guvernamental al RM a depus cerere de revizuire în baza art. 449 lit. g) CPC, solicitând admiterea acesteia, admiterea apelului declarat de Ion Balcan și Silvia Balcan la 29 mai 2013 împotriva hotărârii din 29 aprilie 2013 a Judecătoriei Râșcani, cu acordarea satisfacției echitabile pentru încălcările constatate prin aplicarea directă a art. 41 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Prin încheierea din 9 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de revizuire depusă de Agentul guvernamental al RM, casată decizia din 28 ianuarie 2015 a Curții de Apel Chișinău și transmise spre examinare cererile de apel depuse de Ion Balcan, Silvia Balcan și Ministerul Justiției al RM.

Prin încheierea suplimentară din 9 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea depusă de Agentul guvernamental al RM privind emiterea unei încheieri suplimentare și a fost dispus ca revendicările cu privire la acordarea satisfacției

echitabile urmează a fi soluționate de către Agentul guvernamental al RM, prin intermediul Guvernului RM.

La 22 martie 2021, prin intermediul poștei electronice, Ion Balcan și Silvia Balcan, reprezentați de avocatul Lilian Osoianu au depus cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând încasarea prejudiciului material în mărime de 112 500 de lei și 8 000 de euro, a prejudiciului moral în mărime de 6 000 de euro și a cheltuielilor de adresare la Curtea Europeană a Drepturilor Omului în mărime de 107,5 lei cu titlu de cheltuieli pentru scrisoare poștală și 10 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin încheierea din 27 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, au fost restituite pretențiile din cererea de concretizare depusă de Ion Balcan și Silvia Balcan, reprezentați de avocatul Lilian Osoianu, în partea încasării prejudiciului material ce excede suma de 104 500 de lei și în partea încasării prejudiciului moral ce excede suma de 60 000 de lei, din motiv că apelanții au înaintat o nouă pretenție, neexaminată în prima instanță.

La 11 iunie 2021, prin intermediul poștei electronice, Ion Balcan și Silvia Balcan, reprezentați de avocatul Lilian Osoianu au declarat recurs împotriva încheierii din 27 mai 2021, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii recurate, cu remiterea cauzei în instanța de apel pentru examinarea cererii de apel.

În motivarea recursului au invocat că cererea depusă la 22 martie 2021 poartă un caracter de concretizare a pretențiilor care au fost invocate ca temei pentru repararea prejudiciului material și moral în cadrul plângerii depusă la CtEDO, odată ce Direcția Agent guvernamental al RM a inițiat o procedură de reglementare amiabilă a litigiului.

A menționat că prejudiciul material și moral majorat la etapa de apel constituie nu altceva decât suma prejudiciului material și moral în urma încheierii unor noi contracte de locațiune și plata chiriei după pronunțarea hotărârii în instanța de fond, iar prejudiciul moral s-a majorat dat fiind termenul neexecutării hotărârii judecătorești după pronunțarea hotărârii instanței de fond.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul împotriva încheierii din 27 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău la 11 iunie 2021, în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum rezultă actele cauzei, la 9 decembrie 2020, Agentul guvernamental al RM a depus cerere de revizuire în baza art. 449 lit. g) CPC, solicitând admiterea acesteia, admiterea apelului declarat de Ion Balcan și Silvia Balcan la 29 mai 2013 împotriva hotărârii din 29 aprilie 2013 a Judecătorei Râșcani, cu acordarea satisfacției echitabile pentru încălcările constatate prin aplicarea directă a art. 41 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (f. d. 4-10 vol. II).

Ulterior, prin încheierea din 9 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de revizuire depusă de Agentul guvernamental al RM, constatată încălcarea drepturilor lui Ion Balcan, garantate de art. 6 § 1, 13 din Convenție și art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, casată decizia din 28 ianuarie 2015 a Curții de Apel Chișinău și transmise spre examinare cererile de apel depuse de Ion Balcan, Silvia Balcan și Ministerul Justiției al RM (f. d. 51-61 vol. II).

Cert este și faptul că la 22 martie 2021, prin intermediul poștei electronice, Ion Balcan și Silvia Balcan, reprezentați de avocatul Lilian Osoianu au depus cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând încasarea prejudiciului material în mărime de 112 500 de lei și 8 000 de euro, a prejudiciului moral în mărime de 6 000 de euro și a cheltuielilor de adresare la Curtea Europeană a Drepturilor Omului în mărime de 107,5 lei cu titlu de cheltuieli pentru scrisoare poștală și 10 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică (f. d. 93-95 vol. II).

În consecință, prin încheierea din 27 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, au fost restituite pretențiile din cererea de concretizare depusă de Ion Balcan și Silvia Balcan, reprezentați de avocatul Lilian Osoianu, în partea încasării prejudiciului material ce excede suma de 104 500 de lei și în partea încasării prejudiciului moral ce excede suma de 60 000 de lei, din motiv că apelanții au înaintat o nouă pretenție, neexaminată în prima instanță (f. d. 126, 127-130 vol. II).

Verificând legalitatea și temeinicia încheierii menționate în raport cu criticile formulate în recurs și materialele cauzei, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile raportului juridic litigios, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel just a concluzionat asupra restituirii pretențiilor din cererea de concretizare depusă de Ion Balcan și Silvia Balcan, reprezentați de avocatul Lilian Osoianu.

Astfel, instanța de recurs constată că raționamentele instanței de apel, expuse în încheierea contestată corespund întru totul atât circumstanțelor cauzei, cât și prevederilor legale.

La caz, se vor reține prevederile art. 372 alin. (3) CPC, care indică că, în apel nu se poate schimba calitatea procedurală a părților, temeiul sau obiectul acțiunii și nici nu pot fi înaintate noi pretenții. Se pot cere însă dobânzi, rate, venituri ajunse la termen și orice alte despăgubiri apărute după emiterea hotărârii în primă instanță, se poate solicita o compensație legală.

Totodată, potrivit art. 369 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, dacă apelantul a înaintat o nouă pretenție, neexaminată în primă instanță.

Așadar, potrivit materialelor cauzei, la 20 septembrie 2012, Ion Balcan și Silvia Balcan au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor al RM

cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului material și moral, solicitând constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 12 mai 2008 a Curții de Apel Chișinău, repararea prejudiciului material în mărime de 104 500 de lei și a prejudiciului moral în mărime de 48 000 de lei (ulterior concretizat și apreciat la suma de 60 000 de lei) cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și obligarea executării hotărârii în termen de o lună (f. d. 1-4 vol. I).

Se va menționa că, înaintând cererea de concretizare a pretențiilor la 22 martie 2021, Ion Balcan și Silvia Balcan, prin intermediul avocatului Lilian Osoianu, au solicitat încasarea prejudiciului material în mărime de 112 500 de lei și 8 000 de euro, a prejudiciului moral în mărime de 6 000 de euro și a cheltuielilor de adresare la Curtea Europeană a Drepturilor Omului în mărime de 107,5 lei cu titlu de cheltuieli pentru scrisoare poștală și 10 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Instanța de recurs conchide că instanța de apel întemeiat a dispus restituirea, prin încheierea din 27 mai 2021, a cerinței înaintate de către Lilian Osoianu cu privire la încasarea prejudiciului material ce excede suma de 104 500 de lei și în partea încasării prejudiciului moral ce excede suma de 60 000 de lei, fiind cert că cerința în partea dată contravine exigențelor art. 372 alin. (3) CPC, care expres prevăd că, în apel nu se poate schimba calitatea procedurală a părților, temeiul sau obiectul acțiunii și nici nu pot fi înaintate noi pretenții. Se pot cere însă dobânzi, rate, venituri ajunse la termen și orice alte despăgubiri apărute după emiterea hotărârii în primă instanță, se poate solicita o compensație legală.

Or, interdicția de a înainta noi pretenții în apel pornește de la faptul că apelul este o cale de atac prin care se verifică legalitatea și temeinicia hotărârii judecătorești pronunțate asupra pretențiilor deja înaintate în prima instanță.

Pe această cale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge ca neîntemeiat argumentul invocat de către recurenți, precum că sumele solicitate se încadrează în noțiunea de „alte despăgubiri apărute după emiterea hotărârii în primă instanță” din textul art. 372 alin. (3) CPC, or, însuși recurenții în cererea de recurs au menționat că sumele solicitate prin cererea depusă în instanța de apel la data de 22 martie 2021 constituie nu altceva decât suma prejudiciului material și moral în urma încheierii unor noi contracte de locațiune și plata chiriei după pronunțarea hotărârii în instanța de fond, iar prejudiciul moral s-a majorat dat fiind termenului neexecutării hotărârii judecătorești după pronunțarea hotărârii în instanța de fond.

Astfel fiind, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că încheierea din 27 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău trebuie menținută, or aceasta corespunde întru totul exigențelor unui act judecătoresc de dispoziție.

Sintetizând cele reliefate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Ion Balcan și Silvia Balcan, reprezentați de avocatul Lilian Osoianu și de a menține încheierea din 27 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Ion Balcan și Silvia Balcan, reprezentați de avocatul Lilian Osoianu.

Se menține încheierea din 27 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ion Balcan și Silvia Balcan împotriva Ministerului Finanțelor al RM cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru